

ПРОГРАМА ФАКУЛЬТАТИВНОГО КУРСУ
«Літературна мозаїка»
для 5-8 класів загальноосвітніх навчальних закладів, шкіл (класів) з поглибленим
вивченням англійської мови й літератури, ліцеїв, гімназій

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Вступ

На сучасному етапі розвитку відносин між Україною та іншими європейськими державами, навчання спілкування іноземними мовами має велике значення. Процес оновлення освітньої системи в Україні вимагає суттєвих змін у підході до викладання та вивчення іноземної мови у загальноосвітніх навчальних закладах, з особливим акцентом на формування соціокультурної компетенції учнів та розвиток міжкультурної освіти. Оновлення цілей та змісту і методів навчання веде за собою й оновлення освітніх технологій. Програма факультативного курсу «Світова дитяча література» базується на результатах сучасних психолого-педагогічних та методичних досліджень, які розглядають навчання іноземних мов як процес особистісного розвитку учня.

Для успішної реалізації освітньо-розвивального потенціалу іноземної мови в основній школі необхідно сприяти тому, щоб процес залучення учнів до вивчення предмета (факультативу) розширював їхній світогляд, а саме наступні аспекти: повсякденне життя, міжособистісні стосунки, цінності, ідеали, норми поведінки, сприяв би глибшому розумінню ролі культури в духовному та моральному розвитку людства, сприяв моральному становленню особистості. І саме література завжди була мірилом людських цінностей суспільства.

За час свого існування людство неодноразово переконавалось у надзвичайній цінності книжки, в її дивовижній силі і тривкості. Нерідко ставалося так, що та чи інша книжка докорінно змінювала життя людини або навіть впливала на долю цілих народів. Протягом історії людства гинули імперії, зникали під товщею пилу міста і заростали бур'яном царські палаци, а книжки жили й зберігали в собі пам'ять про минулі події і давним-давно зниклі царства. Отож книжка іноді була надійнішою за міцні фортечні мури, а слово – тривкішим за камінь. І це слово творить дива.

Завдання факультативного курсу «Світова дитяча література»:

У багатоетапному процесі здобуття загальної середньої освіти **завданнями** вивчення «Світової дитячої літератури» є послідовне й детальне ознайомлення учнів 5-8 класів із провідними творами письменників різних європейських країн, дослідження людських інтелектуальних та естетичних надбань, виховання потреби вивчати англійську мову, поваги до літературної мови різних країн, а також подальше удосконалення набутих за попередні роки вивчення мовних і мовленнєвих навичок, умінь і знань з англійської мови.

Основна мета факультативного курсу «Світова дитяча література» є формування комунікативної компетенції, що передбачає:

- формування і розвиток лінгвістичних навичок і умінь, які входять до складу мовної компетенції, через знайомство із літературним твором як мовним засобом у його лексико-граматичній і фонетичній сукупності;
- формування і розвиток мовленнєвих навичок і умінь, які входять до складу мовленнєвої компетенції через знайомство із літературним твором як засобом висловлення авторського світобачення та навчальним матеріалом для подальшого розвитку і вдосконалення навичок і умінь учня 5-го класу в усіх видах мовленнєвої діяльності (читанні, аудіюванні, мовленні, письмі);
- формування соціокультурної компетенції через знайомство із культурними і духовними цінностями народів Європи та американської нації, соціальними нормами, стосунками між людьми, поколіннями через засвоєння учнями основ соціокультурної взаємодії націй (уміння вибрати та використовувати мовленнєві форми для здійснення комунікативних

- намірів у конкретних ситуаціях; уміння враховувати культурні особливості, правила вербальної та невербальної поведінки у типових ситуаціях спілкування).
- формування загальнонавчальної компетенції через знайомство із літературним твором як навчальним матеріалом для подальшого розвитку вмінь учнів 5-8 класів володіти стратегіями мовленнєвої діяльності, спрямованої на розв'язання навчальних завдань і життєвих проблем.

Завдяки знайомству із шедеврами світової літератури учні отримують нагоду піддати аналізу свої власні норми соціальної поведінки, спрямувати свої знання і уміння на осмислення культурного багатства інших країн, сформулювати цілісну особистість.

На вивчення факультативного курсу «Дитяча світова література» передбачено 35 навчальних годин. Тематично програмовий матеріал супроводжує зміст основного курсу «Зарубіжна література» (5-8 класи), «Англійська мова» (5-8 класи). А поглиблено курс «Література Великої Британії та США» буде вивчатись у 10-11 класах. Тематика для спілкування охоплює різноманітні галузі знань, серед яких ті, що були об'єктом вивчення на уроках з інших навчальних предметів (між предметні зв'язки), і з власного життєвого досвіду. Вивчення дитячої світової літератури переплітається також із іншими шкільними предметами: українська мова та література, історія та географія. В оточенні цих шкільних предметів навчання літератури спонукає учнів до роздумів над ключовими життєвими принципами, допомагає їм легше зорієнтуватись у власному повсякденному житті, може запропонувати один з варіантів вирішення життєвої проблеми чи наштовхнути на нову ідею.

Особливості організації навчання

Вивчення літератури підпорядковане практичній меті навчання англійської мови як засобу спілкування і прямо залежить від неї в плані ознайомлення із обмеженим набором лінгвістичних засобів та мовленнєвих умінь відповідно до рівня шкільної підготовки. Програмою передбачено знайомство та творча робота над уривками з джерел світової дитячої літератури – оригінальними друкованими текстами (зразки коротких жанрів поезії та прози: уривки з казок, з повістей, романів та поетичних творів), загальна характеристика епохи та біографія автора.

Методи і види навчальної діяльності все більше набувають форм, наближених до реальних умов спілкування. Широко використовуються творчі, проектні, групові, інтерактивні форми роботи учнів. Серед запропонованих завдань: здійснити літературний переклад уривку твору, розіграти у ролях персонажів запропонованого твору уявну ситуацію, інсценізувати уривок драматичного твору відображають творчий підхід до вирішення проблеми, змушують замислитись над проблематикою твору, над позицією самого автора.

Для повнішої реалізації навчальної програми необхідно прищеплювати учням любов і повагу до іншомовних літературних, культурних надбань, заохочувати їх до висловлення індивідуальних суджень, надавати їм можливість збагачувати свій літературний досвід.

Даний факультатив надає можливість поглибити знання з програмних тем і вдало доповнить сучасні автентичні та українські навчальні видання.

Факультативний курс «Дитяча світова література» (5-8 клас) рекомендовано учням шкіл (класів) з поглибленим вивченням англійської мови й літератури або гуманітарних дисциплін, ліцеїв, гімназій.

4. Методичні засади сучасного навчання і вивчення іноземних мов

Інтеграція національної освіти, зокрема навчання іноземних мов, у світову систему освіти та європейські заклади освіти, пов'язані з навчанням іноземних мов, здійснюється з урахуванням основних принципів державної освітньої політики в Україні (пріоритетність освіти, її демократизація, гуманізація та гуманітаризація, національна спрямованість, неперервність, багатокультурність і варіативність освіти, відкритість системи освіти та нероздільність навчання і виховання).

Загальна стратегія навчання іноземних мов визначається потребами сучасного суспільства та рівнем розвитку лінгвістичних, психолого-педагогічних і суміжних наук. Цією стратегією є комунікативний підхід, який зумовлює практичну мету навчання й вивчення іноземних мов, а саме: оволодіння іншомовним міжкультурним спілкуванням шляхом формування і розвитку міжкультурної комунікативної компетенції та її складових.

* Урок іноземної мови розглядається як діяльність спілкування. Це означає відмовлення від домінування на уроках формальних мовних вправ на користь діяльнично- й інтелектуально-орієнтованих завдань, які дають змогу вивчати іноземну мову як скарбницю культури та соціокультурної інформації, як основний засіб міжкультурного спілкування в процесі цього спілкування.

* Навчання видів мовленнєвої діяльності відбувається інтегровано.

* Типовими завданнями є заповнення інформаційних прогалін, вирішення проблем, рольова гра, симуляція тощо.

* Типовими формами інтерактивності є групова та парна робота. Значна увага приділяється виконанню проектних завдань.

Створена програма має забезпечити логічну неперервність як теоретико-функціональних принципів викладання іноземної мови так і змістовних ліній цього процесу.

5КЛАС

(35 год, 1 год на тиждень)

Характеристика змісту і структури навчальної програми для 5 класу

В п'ятому класі діти починають своє знайомство з творами світової літератури. Вони відібрані до програми відповідно до вікових особливостей сприйняття десятирічних дітей і йдуть у такій послідовності: фольклор (народна казка) – літературна казка – чарівні оповідання для дітей. Літературна казка має три різновиди залежно від кількості в ній фольклорних елементів. Перший різновид – обробки письменниками народних казок чи сюжетів (казки братів Грім, Ш.Перро). У другому виді з фольклору беруться тільки певні елементи, образи, герої. Типовий представник – казки Г.Х.Андерсена. Третій різновид повністю відірваний від усної народної творчості і наповнений виключно авторською фантазією («Мауглі» Р.Кіплінга). У такій послідовності і розміщені в програмі казки: від фольклорних – до власне авторських.

Зміст даного курсу охоплює доступні для учнів 5-го класу тексти із світової літератури, які мають історичну, культурну, естетичну і виховну цінність. Такий підхід до відбору навчального матеріалу сприятиме формуванню в учнів 5-го класу цілісної системи усесторонніх комунікативних знань умінь та навичок. А розвиток здібностей та здатності учнів користуватись іноземною мовою для досягнення комунікативних цілей і є кінцевою метою факультативного курсу

Структурно навчальна програма з «Світової дитячої літератури» охоплює такі етапи:

Розділ I. Перлини народної мудрості

1. Поняття що таке світова література.
2. Прислів'я і приказки.
3. Народні казки
4. Типи казок.

Розділ II. Літературна казка

5. Біографія і творчість О. Пушкіна.
6. Біографія і творчість Шарля Перо.
7. Біографія і творчість Ганса Крістіана Андерсена.
8. Біографія і творчість С Маршака.

Розділ III. Література і світ природи

9. Біографія і творчість Р. Кіплінга.
10. Біографія і творчість О. Мілна.
10. Поезія. Біографія і творчість Ф. Тютчева. Біографія і творчість Р. Бернса. .

Розділ IV. Світ дитинства та моральні цінності в літературі

11. Біографія і творчість Марка Твена.
12. Світова дитяча література ХХ–ХХІ століття.

Програма передбачає знайомство із зразками казок представників світової літератури, поезії про природу, пригодницької літератури. Процес навчання організовується за рахунок годин

варіативної складової навчального плану загальноосвітнього навчального закладу (1 година на тиждень) із загальною кількістю навчальних годин за рік - 35.

Дитяча світова література		
5 клас		
Перший семестр		
Розділ	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів
I. Перлини народної мудрості (7 год)	<p>Тема 1. Вступ. Що таке світова література? Поняття що таке світова література. Переклад. Оригінал. Герої казок, що прийшли з-за кордону. Книга – джерело знань.</p> <p>Тема 2. Прислів'я і приказки. Тема 3. Народні казки. Збирачі народних казок – брати В. і Я. Грім. З німецької літератури. Творчість Братів Грім. Життєвий і творчий шлях казкарів. Підтримка національного духу та рідної культури.</p> <p>Тема 4. Казка «Бременські музиканти». (початок) Читання та аналіз уривку твору. Опис персонажів на основі думок, слів і дій персонажів, на основі опису оповідача. Стилий опис дії героїв.</p> <p>Тема 5. Типи фольклорних (народних) казок: -чарівна (описує фантастичні пригоди з допомогою «чарівних помічників»); -про тварин (описує ситуації, в яких зазвичай виявляються певні людські якості або взаємини); -авантюрна (описує захопливі пригоди без чародійства); -побутова (описує кумедні життєві ситуації, розкриває людські вади або чесноти).</p>	<p>Учень: визначає, що таке світова література пояснює, що таке оригінал, що таке переклад наводить приклади казок, що прийшли з-за кордону. розрізняє й характеризує прислів'я і приказки пояснює, що таке народні казки з'ясовує як брати Грім підтримували національний дух та рідну культуру, збираючи народні казки уміє читати текст швидко, не ковтаючи закінчення слів, зосереджено, чітко, з правильною вимовою, передаючи настрій, що його відбито в тексті: сумний – сумно, веселий – весело уміє описати персонаж на основі думок, слів і дій персонажу, на основі опису оповідача та інших персонажів визначає типи фольклорних (народних) казок характеризує типи фольклорних (народних) казок: виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
II. Літературна казка (9 год.)	<p>Тема 1. Казки фольклорні та літературні. Різні типи літературних казок. З літератури Росії. Творчість О. Пушкіна. Життєвий і творчий шлях поета і письменника.</p> <p>Тема 2. «Казка про мертву царівну і сім богатирів».</p>	<p>Учень: розрізняє казки фольклорні і літературні характеризує різні типи літературних казок уміє переказати біографію О. Пушкіна визначає позитивні та негативні прикметники для</p>

	<p>(середина) Читання та аналіз уривку твору. Народність і авторська самобутність казки. Морально-етичний аспект казки. Віра народу в те, що «правда своє візьме».</p> <p>Тема 3. З літератури Франції. Творчість Шарля Перо. Коротка біографічна довідка. Творчий шлях письменника.</p> <p>Тема 4. «Попелюшка» як зразок соціальної казки. Читання та аналіз уривку твору. Характеристика головних персонажів. Моральної зміст казки.</p> <p>Тема 5. Із скарбниці датської літератури. Ганс Крістіан Андерсен як митець-казкар. Життєвий і творчий шлях датського казкаря.</p> <p>Тема 6. Казка «Снігова королева». (summary or the end) Читання тексту швидко, зосереджено, з правильною вимовою, передаючи настрій, що його відбито в тексті. Аналіз тексту (опис героїні на основі її думок, слів і дій, на основі опису оповідача, стислий опис дій героїні). Морально-етичний аспект казки. Аналіз впливу рис характеру персонажу на його вчинки.</p>	<p>характеристики принцеси та її мачухи</p> <p>усвідомлює морально-етичний аспект казки про перемогу добра над злом, про торжество несправедливо скривджених</p> <p>уміє протиставити надзвичайній красуні цариці красуню царівну, -- образ ідеальної дівчини, з погляду народного оповідача</p> <p>уміє знайти подібність цієї ідеальної царівни в казці з селянською дівчиною, скромною, доброю і трудолюбивою</p> <p>визначає моральні ідеали народу в образі царівни</p> <p>з'ясовує, що Шарль Перо є один із засновників світової літературної казки завдяки моральному змісту і художній досконалості його творів</p> <p>визначає сюжет казки і його компоненти: персонажів і головні події</p> <p>описує персонажів, сюжет (розвиток, кульмінацію, розв'язок сюжету)</p> <p>усвідомлює моральний зміст казки</p> <p>характеризує життя казкаря, як шлях від «гідкого каченяти» до «прекрасного лебедя»</p> <p>уміє читати текст швидко, зосереджено, не ковтаючи закінчення слів, чітко, з правильною вимовою</p> <p>наводить приклади випадків допомоги Герді всіх живих створінь</p> <p>описує риси характеру Герди використовуючи текстовий доказ (наприклад, вчинки, виклади подій, ілюстрації)</p> <p>розпізнає фантастичні елементи, деталі повсякденного життя, перетворення звичайних речей на фантастичні</p> <p>оцінює випадки допомоги Герді всіх живих створінь</p> <p>виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на</p>
--	--	---

		підтвердження висловлених суджень
Урок – захист проектної роботи «Моя улюблена казка» Контроль навчальних досягнень		
Другий семестр		
II. Літературна казка (продовження) (3 год)	<p style="text-align: center;">II семестр</p> <p>Тема 1. З літератури Росії. Творчість С Маршака. Життєвий і творчий шлях поета і письменника. Тема 2. Казка «Дванадцять місяців». (Scene 4 – урок в школі – до слів “you have got a brilliant memory”) Читання та аналіз уривку твору (розпізнавати складові частини оповідання включаючи персонажів, художнє оформлення і ключові елементи). Описувати літературні елементи тексту включаючи персонажів, сюжет (специфічні події, проблему та рішення), і художнє</p>	<p>Учень: називає основні періоди життя С. Маршака розпізнає чи даний уривок є розвитком сюжету, чи його кульмінацією, чи розв’язком називає і пояснює які предмети викладаються молодій королеві розрізняє й характеризує погані манери молоді королеви, випробування, які випадають на долю вчителя відрізняє головні персонажі від другорядних уміє переказати історію включаючи персонажів, оточення і хід подій чи проблему оцінює вплив оточення наприклад, місце, ситуацію на проблему взаємовідносин молоді королеви та вчителя уміє переказати біографію письменника, розміщуючи події в правильній послідовності називає головних персонажів уривку використовує запитання та відповіді (діалог), щоб описати персонажів (наприклад, риси характеру) в межах прочитаного літературного твору розпізнає фантастичні елементи, деталі повсякденного життя, перетворення звичайних речей на фантастичні описує літературні елементи тексту включаючи персонажів (кішку і жінку), сюжет (специфічні події – прихід кішки до печери, проблему – намір кішки залишитися в печері та рішення), і художнє оформлення</p>
III. Література і світ природи (9 год)	<p>Тема 3. З літератури Англії. Творчість Р. Кіплінга. Біографічна довідка. Життєвий і творчий шлях письменника. Тема 4. «Кішка, яка гуляє сама по собі» казка про кішку. Читання уривку твору казки – про тварину і людину. «Кішка, яка гуляє сама по собі» класичний твір дитячої літератури – третій різновид літературної казки, відірваний від усної народної творчості і наповнений виключно авторською фантазією. Різнобічний, блискучий дар оповідача. Аналіз уривку твору. Опис літературних елементів тексту включаючи персонажів, сюжет (специфічні події, проблему та рішення), і художнє оформлення Тема 5. З літератури Англії. Творчість О. Мілна. Біографічна довідка. Життєвий</p>	<p>оцінює розум кішки для вирішення проблеми</p>

	<p>і творчий шлях письменника. Тема 6. «Вінні Пух» (scene 2 до слів <i>some time later</i>) казка про веселого ведмедика і його друзів. Читання та аналіз уривку твору. Розпізння емоцій, зображених чи змальованих в повісті; використання переносної мови, які автор використовує , щоб вплинути на почуття і позицію читача.</p> <p>Тема 7. Поезія про природу – з літератури Росії. Творчість Ф. Тютчева. Коротка біографічна довідка. Читання та аналіз уривку твору: «Ранок в горах». Фізична і духовна єдність поета з природою. Величні і всеосяжні картини природи.</p> <p>Тема 8. Поезія про природу – з літератури Англії. Творчість Р. Бернса. Коротка біографічна довідка. Читання та аналіз уривку твору: «Мое серце в високих горах». Фізична і духовна єдність поета з природою.</p>	<p>розпізнає мораль літературного твору уміє переказати біографію О Мілна називає головних персонажів уривку з літературного твору описує риси характеру персонажів, використовуючи текстовий доказ (наприклад, діалог, вчинки, виклади подій, ілюстрації) відрізняє розповідний текст від діалогічного тексту, використовуючи складові частини і намір автора (тобто, слова автора, персонажів) розпізнає емоції, зображені чи змальовані в тексті (а саме, сумний, щасливий / радісний, переляканий / зляканий, розчарований, сердитий, заздрісний чи збентежений) оцінює привабливість та правдоподібність персонажів і сюжету, які автор використовує , щоб вплинути на почуття і позицію читача розпізнає загальні форми літератури, наприклад, поезію, коротке оповідання, біографію, автобіографію) основані на їхніх характерних рисах. розрізняє художню літературу та поезію використовуючи знання їхніх структурних елементів уміє порівнювати (і протиставляти) персонажів, події і оточення в поетичному творі визначає як автор використовує мову, щоб створити образи розпізнає риму, ритм, повторення, чутливі образи в поезії порівнює історичні і культурні аспекти знайдені в поетичних творах культур, які включають 2 різні спільноти. виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
--	---	--

<p>IV Світ дитинства та моральні цінності в літературі (6 год.)</p>	<p>Тема 1. З літератури США. Творчість Марка Твена. Життєвий і творчий шлях письменника.</p> <p>Тема 2. «Пригоди Тома Сойєра». Читання уривку твору. Зображення автором пригод хлопчиків на іншому континенті з такою симпатією і розумінням, що читачі зажди бачать себе в цих персонажах.</p> <p>Аналіз уривку твору. Визначати слова, які автор підбирає в літературному творі, щоб створити образне видиме переживання.</p> <p>Проводити паралель між подіями, персонажами і конфліктами з культури Америки і культури України.</p> <p>Встановити жанр даного твору: оповідання, повість, роман.</p> <p>Встановити зв'язків та висновки між текстом, власною особою і персонажами даного уривку.</p> <p>Тема 3. Світова дитяча література ХХ–ХХІ століття. Короткий аналіз.</p>	<p>уміє переказати біографію письменника, розміщуючи події в правильній послідовності</p> <p>називає головних персонажів уривку з літературного твору</p> <p>описує риси характеру персонажів, використовуючи текстовий доказ (наприклад, діалог, вчинки, виклади подій, ілюстрації)</p> <p>розпізнає різні жанри художньої літератури, наприклад, містерія, наукова фантастика, історична художня література, пригоди, фантазія, байки, міфи основані на їхніх характерних рисах.</p> <p>розпізнає емоції, зображені чи змальовані в тексті (а саме, сумний, радісний, зляканий, розчарований, сердитий, зневірений, заздрісний чи збентежений)</p> <p>виявляє причину і результат особливих подій в літературному творі</p> <p>оцінює привабливість та правдоподібність персонажів і сюжету, які автор використовує, щоб вплинути на почуття і позицію читача</p> <p>називає найбільш відомих авторів світової дитячої літератури ХХ–ХХІ століття</p> <p>виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
<p>Засідання круглого столу «Літературна спадщина казкарів» Контроль навчальних досягнень</p>		

ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ**5 КЛАС**

35 год на рік

(I семестр – 16 годин, 1 година на тиждень, II семестр - 19 годин,
1 година на тиждень.)

(1 год для використання на розсуд учителя)

Календарно-тематичне планування

№ п/п	Дата	Тема заняття	К – ть год.	Примітка
		I семестр	1 год.	
1.		Розділ I. Перлини народної мудрості Тема 1. Вступ Що таке світова література? Поняття що таке світова література. Переклад і оригінал.		
2.		Тема 2. Прислів'я і приказки.	1 год.	
3.		Тема 3. Народні казки. Збирачі народних казок – брати В. і Я. Грімм. Життєвий і творчий шлях казкарів.	1 год.	
4.		Тема 4. Казка «Бременські музиканти» . Читання тексту швидко, зосереджено, з правильною вимовою, передаючи настрій, що його відбито в тексті.	1 год.	
5.		Тема 4. Казка «Бременські музиканти» . Аналіз уривку твору. Опис персонажу на основі думок, слів і дій персонажу, на основі опису оповідача та інших персонажів. Стислий опис дії героїв.	1 год.	
6.		Тема 5. Типи фольклорних (народних) казок: чарівна, про тварин, авантюрна, побутова.	1 год.	
7.		Проектна робота: «...» Тематичне оцінювання.	1 год.	
8.		Розділ II. Література казка Тема 1. Відмінність народної казки від літературної. Життєвий і творчий шлях поета і письменника О.Пушкіна.	1 год.	
9.		Тема 2. Перший різновид літературної казки. «Казка про мертву царівну і сім богатирів». Читання уривку твору. Народність і авторська самобутність казки.	1 год.	
10.		Тема 2. «Казка про мертву царівну і сім богатирів». Аналіз уривку твору. Морально-етичний аспект казки.	1 год.	
11.		Тема 3. З літератури Франції. Творчість Шарля Перо. Біографічна довідка. Творчий шлях письменника.	1 год.	
12.		Тема 4. «Попелюшка» / «Червона шапочка» як зразок соціальної казки. Читання уривку твору. Опис сюжету і його компонентів.	1 год.	
13.		Тема 4. «Попелюшка» / «Червона шапочка» як зразок соціальної казки. Характеристика головних персонажів Аналіз розвитку сюжету.	1 год.	
14.		Тема 5. Із скарбниці датської літератури. Г. Х. Андерсен як митець-казкар. Життєвий і творчий шлях датського казкаря.	1 год.	
15.		Тема 6. Казка «Снігова королева». Читання і аналіз тексту.	1 год.	

16.		Урок – захист проектної роботи «Моя улюблена казка / Перемога добрих людей після ряду невдач» Тематичне оцінювання. Контроль навчальних досягнень	1 год.	
-----	--	--	--------	--

№ п/п	Дата	Тема заняття	К – ть год.	Примітка
17.		II семестр Розділ II Література казка (продовження) Тема 1. З літератури Росії. Творчість С Маршака. Життєвий і творчий шлях поета і письменника.	1 год.	
18.		Тема 6. Казка «Дванадцять місяців» . Читання уривку твору. Розпізнавання складових частин твору, включаючи персонажів, художнє оформлення і ключові елементи.	1 год.	
19.		Тема 6. Казка «Дванадцять місяців» . Аналіз уривку твору. Аналізувати вплив оточення (наприклад, час дня чи року, місце, ситуацію, дії персонажів, вагоме заступництво зовнішніх сил) на проблему і розв'язок	1 год.	
20.		Розділ III Література і світ природи Тема 1. З літератури Англії. Творчість Р. Кіплінга. Біографічна довідка. Життєвий і творчий шлях письменника.	1 год.	
21.		Тема 2. «Мауглі» / «Кішка, яка гуляє сама по собі» казка про тварин. Читання уривку твору. «Мауглі» / «Кішка, яка гуляє сама по собі», як класичний твір дитячої літератури – третій різновид літературної казки.	1 год.	
22.		Тема 2. «Мауглі» / «Кішка, яка гуляє сама по собі» казка про людину і тварин. Аналіз уривку твору.	1 год.	
23.		Тема 3. З літератури Англії. Творчість О. Мілна. Біографічна довідка. Життєвий і творчий шлях письменника.	1 год.	
24.		Тема 4. «Вінні Пух» казка про веселого ведмедика і його друзів. Читання уривку твору. Розпізнавати емоції, зображені чи змальовані в повісттю	1 год.	
25.		Тема 4. «Вінні Пух» Казка про веселого ведмедика і його друзів. Аналіз уривку твору. Вплив привабливості, правдоподібності персонажів і сюжету, використання переносної мови на почуття і позицію читача.	1 год.	
26.		Поезія. Тема 1. Поезія про природу – з літератури Росії. Творчість Ф. Тютчева. Коротка біографічна довідка. Читання та аналіз уривку твору: «Ранок в горах». Фізична і духовна єдність поета з природою. Величні і всеосяжні картини природи.	1 год.	
27.		Поезія. Тема 1. Поезія про природу – з літератури Англії. Творчість Р. Бернса. Коротка біографічна довідка. Читання та аналіз уривку твору: «Моє серце в високих	1 год.	

		горах». Фізична і духовна єдність поета з природою.		
28.		Урок – захист проектної роботи: «Вплив казки / літературного твору на мої на почуття і позицію». Тематичне оцінювання.	1 год.	
29.		Розділ IV Світ дитинства та моральні цінності в літературі. Тема 1. З літератури США. Творчість Марка Твена. Життєвий і творчий шлях письменника.	1 год.	
30.		Тема 2. «Пригоди Тома Соєра». Читання уривку твору про пригоди хлопчиків на іншому континенті.	1 год.	
31.		Тема 2. «Пригоди Тома Соєра». Аналіз уривку твору. Проводити паралель між подіями, персонажами і конфліктами з культури Америки і культури України.	1 год.	
32.		Тема 2. «Пригоди Тома Соєра». Аналіз уривку твору. Встановити зв'язків та висновків між текстом, власною особою і персонажами даного уривку.	1 год.	
33.		Робота над темою, визначеною учителем.	1 год.	
34.		Тема 3. Дитяча світова література XX–XXI століття. Короткий аналіз.	1 год.	
35.		Урок – дискусія: «Вплив казки / літературного твору на мої на почуття і позицію» Тематичне оцінювання. Контроль навчальних досягнень	1 год.	

6 КЛАС
(35 год, 1 год на тиждень)

Характеристика змісту і структури навчальної програми для 6 класу

Зміст даного курсу охоплює доступні для учнів 6-го класу тексти із світової літератури, які мають історичну, культурну, естетичну і виховну цінність. Такий підхід до відбору навчального матеріалу сприятиме формуванню в учнів 6-го класу цілісної системи усесторонніх комунікативних знань умінь та навичок. А розвиток здібностей та здатності учнів користуватись іноземною мовою для досягнення комунікативних цілей і є кінцевою метою факультативного курсу.

Структурно навчальна програма з «Літературна мозаїка» охоплює такі етапи:

Розділ I. Міфи та байки

1. Міфи і казки.
2. Міфи древнього Єгипту і Китаю про створення світу і людей.
3. Міфи древньої Греції про Бога Зевса і найбагатшого серед безсмертних – Прометея.
4. Байка – один з найдавніших жанрів словесного мистецтва.
5. Байки Езопа.

Розділ II. Література і моральне вдосконалення людини

6. А. Чехов: біографія, творчість (1860-1904, оповідання).
7. Ч. Діккенс: біографія, творчість, «Різдвяний гімн» (1812-1870 тяжке життя дітей).

Розділ III. Людина в життєвих випробуваннях

8. Д. Дефо: біографія, творчість, «Робінзон Крузо» (1660-1731 становлення характеру людини).
9. Ж. Верн: біографія, творчість, «Подорож до центру Землі» (1828-1905 пригоди).
10. Лондон: біографія, творчість (1876-1916).
11. Р. Стівенсон: біографія, творчість (1850-1894).

Розділ IV. Людина та її світ

12. Р. Бредбері: біографія, творчість (1920- фантаст).
13. Антуан де Сент-Екзюпері: біографія, творчість.

Програма передбачає знайомство із зразками творів представників світової літератури, пригодницької літератури. Процес навчання організовується за рахунок годин варіативної складової навчального плану загальноосвітнього навчального закладу (1 година на тиждень) із загальною кількістю навчальних годин за рік - 35.

Дитяча світова література		
6 клас		
Перший семестр		
Розділ	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів
I. Вступ: міфи та байки (7 год)	Тема 1. Міфи і казки. Структурні елементи міфу та казки та мета їх використання автором. Тема 2. Міфи древнього Єгипту і Китаю про створення світу і людей. Літературні елементи міфу включаючи персонажів, сюжет (специфічні події), і художнє оформлення. Тема 3. Міфи Древньої Греції про Бога Зевса і найбагатшого серед	Учень: розпізнає структурні елементи міфу та казки та мету їх використання автором називає персонажів єгипетських міфів: Нун, Сонце, інші Боги та китайського міфу: яйце, Бог Паньгу, земля, небо наводить приклади міфів Древньої Греції про Бога Зевса і Прометея описує персонажів (наприклад, риси характеру, ролі, подібність) в межах

	<p>безсмертних – Прометей. Опис персонажів (наприклад, риси характеру, ролі, подібність) в межах літературного твору.</p> <p>Тема 4. Байка – один з найдавніших жанрів словесного мистецтва. Структурні елементи байок та мета їх використання автором.</p> <p>Тема 5. Байки Езопа – засновника жанру байки («Засць і черепаха», «Вовк і журавель», «Крук і лисиця», «Собака на сіні»). Опис літературних елементів байки включаючи персонажів, сюжет (специфічні події, проблему та рішення), і художнє оформлення.</p>	<p>літературного твору. порівнює міфи, знаходить спільні та відмінні риси</p> <p>пояснює чим байка відрізняється від казки про тварин</p> <p>усвідомлює, що байки Езопа були джерелом мудрості для байкарів всіх часів</p> <p>розпізнає мораль літературного твору – байки</p> <p>оцінює мету використання байок Езопа для потреб освіти, особливо в середньовічний період</p> <p>виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
<p>II. Література і моральне вдосконалення людини (9 год.)</p>	<p>Тема 1. З літератури Росії. Творчість Антона Чехова. Біографічна довідка. Творчий шлях письменника.</p> <p>Тема 2. «Товстий і тонкий» як зразок оповідання. Читання та аналіз уривку твору. Характеристика головних персонажів.</p> <p>Тема 3. З літератури Англії. Творчість Ч. Діккенса. Життєвий і творчий шлях письменника.</p> <p>Тема 4. «Різдвяний гімн». Читання та аналіз уривку твору. Поєднання фантастичних та реальних подій. Морально-етичний аспект твору. Можливість осягнути своє життя. Перемога добра над злом. Казкове переродження Скруджа. Різдво це дні милосердя, доброти і всепрощення.</p> <p>Тема 5. Святкування Різдва.</p>	<p>Учень:</p> <p>уміє переказати біографію письменника, розміщуючи події в правильній послідовності</p> <p>уміє читати текст швидко, зосереджено, не ковтаючи закінчення слів, чітко, з правильною вимовою</p> <p>називає головних персонажів уривку</p> <p>відрізняє головні персонажі від другорядних</p> <p>використовує запитання та відповіді (діалог), щоб описати персонажів (наприклад, рис характеру) в межах прочитаного літературного твору</p> <p>уміє аналізувати вплив рис характеру персонажу на його вчинки</p> <p>порівнює тексти оригіналу та переклади українською мовою та англійською мовою.</p> <p>уміє переказати історію включаючи персонажів, оточення і хід подій чи проблему</p> <p>порівнює (і протиставляє) персонажів, події і оточення в літературному творі</p> <p>розрізняє й характеризує</p>

		<p>загальну форму літературного твору (наприклад, поезію, роман, коротке оповідання, біографію, автобіографію, драму) основану на його характерних рисах</p> <p>оцінює вміння перекладача відтворити зміст художніх деталей оригіналу і перекладів українською мовою та англійською мовою</p> <p>визначає морально-етичний аспект твору</p> <p>називає і пояснює причину великої популярності творів Ч. Діккенса</p> <p>уміє описувати риси характеру використовуючи текстовий доказ (наприклад, діалог, вчинки, виклади подій, ілюстрації)</p> <p>встановлює всі аспекти (наприклад, час дня чи року, історичний період, місце, ситуацію) в літературному творі</p> <p>з'ясовує доречні зв'язки (наприклад, стосунки, причина – результат, порівняння) між ранніми і пізнішими подіями в тексті</p> <p>розпізнає емоції, зображені чи змальовані в тексті (а саме, сумний, щасливий / радісний, зляканий, розчарований, сердитий, заздрісний чи збентежений)</p> <p>виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
<p style="text-align: center;">Урок – дебати по темі: «Чи вірити ви в те, що людину може змінити випадкова зустріч, позитивний приклад, сон тощо? Чому люди стають кращими?» Контроль навчальних досягнень</p>		
<p>Другий семестр</p>		
<p>III. Людина в життєвих випробуваннях (12 год.)</p>	<p>Тема 1. З літератури Англії. Творчість Д Дефо. Біографічна довідка. Життєвий і творчий шлях письменника. Тема 2. Пригодницька література: «Робінзон Крузо». Читання та аналіз уривку твору. Наполегливість</p>	<p>Учень: уміє переказати біографію Д. Дефо включаючи персонажів, оточення і хід подій, розміщуючи події в правильній послідовності розрізняє й характеризує загальну форму літературного твору (наприклад, поезію,</p>

	<p>Робінзона здійснити його бажання стати моряком</p> <p>Могутність, резерви людського організму, потужність розуму людини.</p> <p>Тема 3. З літератури Франції. Творчість Жуля Верна. Біографічна довідка. Життєвий і творчий шлях письменника – першого у світі наукового фантаста.</p> <p>Тема 4. «Подорож до центру Землі». Читання та аналіз уривку твору. Змалювання величної картини світу у фантастичній формі. Уславлення величі науки і знань.</p> <p>Тема 5. З літератури США. Творчість Д. Лондона. Життєвий і творчий шлях письменника герої якого стали нашими близькими друзями.</p> <p>Тема 6. «Біле ікло». Читання та аналіз уривку твору.</p> <p>Тема 7. З літератури Англії. Творчість Р. Стівенсона. Біографічна довідка. Життєвий і творчий шлях письменника. Могутня сила духу.</p> <p>Тема 8. «Острів скарбів». Читання та аналіз уривку твору. Риси характеру персонажів. Вплив рис характеру персонажу на його вчинки.</p>	<p>роман, коротке оповідання, біографію, автобіографію, наукову фантастику) оснований на його характерних рисах</p> <p>встановлює різницю між художньою та документальною літературою.</p> <p>уміє читати текст швидко, зосереджено, не ковтаючи закінчення слів, чітко, з правильною вимовою</p> <p>встановлює всі аспекти (наприклад, час дня чи року, історичний період, місце, ситуацію) в літературному творі</p> <p>використовує запитання та відповіді (діалог), щоб описати персонажів в межах прочитаного літературного твору</p> <p>аналізує як риси характеру персонажу впливають на його вчинки, як розум і наполегливість Робінзона допомагають йому вижити на безлюдному острові, перемогти страх, відчай, сумнів</p> <p>аналізує вплив оточення, наприклад, історичний період, місце, ситуацію на становлення характеру людини</p> <p>розпізнає компоненти сюжету а саме, головні події, конфлікт, розвиток сюжету, кульмінацію, завершення сюжетних ліній, розв’язання проблеми</p> <p>описує риси характеру використовуючи текстовий доказ (наприклад, діалог, вчинки, виклади подій, ілюстрації)</p> <p>виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
<p>IV. Людина та її світ (7 год.)</p>	<p>Тема 1. Наукова фантастика. З літератури США. Творчість Рея Бредбері. Життєвий і творчий шлях письменника. Форма літературного твору – біографія.</p>	<p>Учень: розрізняє й характеризує загальну форму літературного твору (наприклад, коротке оповідання, біографія, наукова фантастика) оснований на його характерних рисах</p>

	<p>Тема 2. «Канікули (Vocation)». Читання та аналіз уривку твору. Головна гуманістична ідея – уміти цінити життя і бачити в ньому все хороше. Зроблене добро завжди повертається навіть, якщо нема надії на його повернення.</p> <p>Тема 3. Наукова фантастика. З літератури Франції. Творчість Антуана де Сент-Екзюпері. Життєвий і творчий шлях письменника.</p> <p>Тема 4. Притча-казка «Маленький принц». Читання та аналіз уривку твору. Відкриття таємниці дружби і любові. Метафори – ключ до розуміння головних життєвих проблем.</p>	<p>встановлює всі аспекти (наприклад, час дня чи року, історичний період, місце, ситуацію) в літературному творі</p> <p>використовує запитання та відповіді (діалог), щоб описати персонажів в межах прочитаного літературного твору</p> <p>називає і описує персонажів (наприклад, риси характеру, ролі, подібність) в межах літературного твору</p> <p>визначає риси характеру використовуючи текстовий доказ (наприклад, діалог, вчинки, виклади подій, ілюстрації, алегорію)</p> <p>визначає тему (мораль, урок, значення, точка зору) літературного твору</p> <p>розпізнає різні жанри художньої літератури (наприклад, містерія, наукова фантастика, історична художня література, пригоди, фантазія, байки, міфи) основані на їхніх характерних рисах</p> <p>наводить приклади життєвих цінностей, втілених у казці «Маленький принц»</p> <p>встановлює зв'язки та між текстом, власною особою і персонажами</p> <p>виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
<p>Засідання круглого столу «Літературна спадщина письменників XIX ст.» Контроль навчальних досягнень</p>		

ОРИЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ**6 КЛАС**

35 год на рік

(I семестр – 16 годин, 1 година на тиждень, II семестр - 19 годин,
1 година на тиждень.)**Календарно-тематичне планування**

№ п/п	Дата	Тема заняття	К – ть год.	Примітка
1.		I семестр Розділ I. Вступ: міфи та казки.	1 год.	
2.		Міфи древнього Єгипту і Китаю про створення світу і людей.	1 год.	
3.		Міфи Древньої Греції про Бога Зевса і найблагороднішого серед безсмертних – Прометея.	1 год.	
4.		Байка – один з найдавніших жанрів словесного мистецтва.	1 год.	
5.		Байки Езопа: «Заєць і черепаха», «Вовк і журавель».	1 год.	
6.		Байки Езопа: «Заєць і черепаха», «Крук і лисиця», «Собака на сіні»	1 год.	
7.		Урок – захист проектної роботи Тематичне оцінювання	1 год.	
8.		Розділ II. Література і моральне вдосконалення людини З літератури Росії. Творчість Антона Чехова. Біографічна довідка. Творчий шлях письменника.	1 год.	
9.		«Товстий і тонкий» – зразок оповідання. Читання уривку твору.	1 год.	
10.		«Товстий і тонкий» – аналіз уривку твору.	1 год.	
11.		З літератури Англії. Творчість Ч. Діккенса. Життєвий і творчий шлях письменника	1 год.	
12.		«Різдвяний гімн ». Читання уривку твору. Поєднання фантастичних та реальних подій.	1 год.	
13.		«Різдвяний гімн ». Читання та аналіз уривку твору. Розпізнавання емоцій, зображених чи змальованих в даному уривку.	1 год.	
14.		«Різдвяний гімн ». Читання та аналіз уривку твору. Морально-етичний аспект твору: перемога добра над злом.	1 год.	
15.		Святкування Різдва.	1 год.	
16.		Урок – дебати по темі: «Чи вірити ви в те, що людину може змінити випадкова зустріч, позитивний приклад, сон тощо? Чому люди стають кращими?» Тематичне оцінювання. Контроль навчальних досягнень	1 год.	

№			К – ть	
---	--	--	--------	--

п/п	Дата	Тема заняття	год.	Примітка
17.		Розділ III. Пригодницька література. З літератури Англії. Творчість Д Дефо. Біографічна довідка. Життєвий і творчий шлях письменника	1 год.	
18.		«Робінзон Крузо». Читання уривку твору. Форма літературного твору.	1 год.	
19.		«Робінзон Крузо». Аналіз уривку твору. Вплив оточення, наприклад, історичний період, місце, ситуацію на становлення характеру людини.	1 год.	
20.		З літератури Франції. Творчість Жюль Верна. Біографічна довідка. Життєвий і творчий шлях письменника.	1 год.	
21.		«Подорож до центру Землі». Читання та аналіз уривку твору. Опис сюжету, персонажів головних подій.	1 год.	
22.		«Подорож до центру Землі». Читання та аналіз уривку твору. Компоненти сюжету: головні події, конфлікт, розвиток сюжету, кульмінацію, завершення сюжетних ліній, розв'язання проблеми.	1 год.	
23.		«Подорож до центру Землі». Переказ історії включаючи персонажів, оточення і хід подій чи проблему оповідача.	1 год.	
24.		З літератури США. Творчість Д. Лондона. Життєвий і творчий шлях поета і письменника.	1 год.	
25.		«Біле ікло». Читання та аналіз уривку твору.	1 год.	
26.		З літератури Англії. Творчість Р. Стівенсона. Біографічна довідка. Життєвий і творчий шлях письменника.	1 год.	
27.		«Острів скарбів». Читання та аналіз уривку твору.	1 год.	
28.		Урок – захист проектної роботи: «Сила людського характеру» Тематичне оцінювання.	1 год.	
29.		Розділ IV. Людина та її світ Наукова фантастика. З літератури США. Творчість Рея Бредбері. Життєвий і творчий шлях письменника.	1 год.	
30.		Новела «Канікули (Vocation)». Читання та аналіз уривку твору. Визначення головної гуманістичної ідеї – уміти цінити життя і бачити в ньому все хороше.	1 год.	
31.		Новела «Канікули (Vocation)». Відображення суттєвих проблем сучасності.	1 год.	
32.		Наукова фантастика. З літератури Франції. Творчість Антуана де Сент-Екзюпері. Життєвий і творчий шлях письменника.	1 год.	
33.		Притча-казка «Маленький принц». Читання та аналіз уривку твору. Опис персонажів на основі думок, слів і дій персонажів, на основі опису оповідача. Алегорія.	1 год.	
34.		Притча-казка «Маленький принц». Відкриття таємниці дружби і любові. Метафори – ключ до розуміння головних життєвих проблем.	1 год.	
35.		Урок – дискусія: «Літературна спадщина письменників XIX ст.» Тематичне оцінювання. Контроль навчальних досягнень	1 год.	

7 КЛАС
(35 год, 1 год на тиждень)

Характеристика змісту і структури навчальної програми для 7 класу

Зміст даного курсу охоплює доступні для учнів 7-го класу тексти із світової літератури, які мають історичну, культурну, естетичну і виховну цінність. Такий підхід до відбору навчального матеріалу сприятиме формуванню в учнів 7-го класу цілісної системи усесторонніх комунікативних знань умінь та навичок. А розвиток здібностей та здатності учнів користуватись іноземною мовою для досягнення комунікативних цілей і є кінцевою метою факультативного курсу.

Структурно навчальна програма «Літературна мозаїка» охоплює такі етапи:

Розділ I. Героїчні пісні та балади у світовій літературі. Зв'язок балад з фольклором.

- a. Фольклорні балади про Беовульфа (Англія)
- b. Фольклорні балади про Робіна Гуда (Англія)
- c. **З німецької літератури.**
- d. Фрідріх Шиллер. Йоган Гете
- e. **З російської літератури.**
- f. Олександр Пушкін (Росія)
- g. **З англійської літератури.**
- h. Роберт Льюїс Стівенсон (Англія)

Розділ II. Героїчне минуле в літературі

- 8) Біографія і творчість Вальтера Скотта

Розділ III. Україна та її історія в літературі

- 9) Біографія і творчість М. В. Гоголя
- 10) Біографія і творчість Райнера Марії Рільке

Розділ IV. Пригоди та фантастика

- 11) Біографія і творчість Джонатана Свіфта
- 12) Біографія і творчість Артура Конан Дойля

Розділ V. Краса чистих людських взаємин

- 13) Біографія і творчість О. Генрі
- 14) Біографія і творчість Джеймса Олдріджа

Розділ VI. Література проти війни

- 15) Загальний огляд літературних творів Європи, Росії та Америки в яких зображено трагічну правду про війну.

16) Творчість Олександра Твардовського, Генріха Белля, Михайла Шолохова.
Літературні жанри, тематика, образи.

Розділ VI. Мистецтво бути людиною

- 18) Біографія і творчість Джозефа Редьярда Кіплінга

Програма передбачає знайомство із зразками творів представників світової літератури, пригодницької літератури. Процес навчання організовується за рахунок годин варіативної складової навчального плану загальноосвітнього навчального закладу (1 година на тиждень) із загальною кількістю навчальних годин за рік - 35.

Дитяча світова література		
6 клас		
Перший семестр		
Розділ	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів
I. Героїчні пісні та балади у світовій літературі (із скарбниці світової літератури) Зв'язок балад з	Тема 1. Фольклорні та літературні балади. Фольклорна балада про Беовульфа. Читання та аналіз уривку твору. Структурні	Учень: уміє читати текст швидко, зосереджено, не ковтаючи закінчення слів, чітко, з правильною вимовою

<p>фольклором.</p> <p>(8 год)</p>	<p>елементи балади та мета їх використання автором.</p> <p>Фольклорні балади про Робіна Гуда. Читання та аналіз уривку твору. Структурні елементи балад та мета їх використання автором.</p> <p>Тема 2.3 німецької літератури.. Основні представники та напрямки. Крістоф Фрідріх Шиллер. Йоган Вольфганг Гете. Основні відомості про творчий шлях поетів.</p> <p>Тема 5. З російської літератури.. Олександр Пушкін. Основні відомості про видатного російського поета. Читання та аналіз уривку твору. Зв'язок між давньою легендою про «віщого» Олега та поетичною баладою О. Пушкіна. Опис літературних елементів балади.</p> <p>Тема 6. Роберт Льюїс Стівенсон. Коротка біографічна довідка. Творчий шлях письменника і поета. Читання та аналіз уривку твору <i>Вересовий трунок</i>. Опис літературних елементів твору включаючи персонажів, сюжет (специфічні події, проблему та рішення), і художнє оформлення. Тема любові до Батьківщини.</p>	<p>розрізняє й характеризує загальну форму літературного твору (наприклад, поезію, роман, коротке оповідання, біографію, баладу) основану на його характерних рисах</p> <p>розпізнає структурні елементи балади та мету їх використання автором</p> <p>уміє аналізувати прочитане</p> <p>наводить приклади давніх легенд</p> <p>описує літературні елементи балади включаючи персонажів, сюжет (специфічні події, проблему та рішення), і художнє оформлення.</p> <p>описує персонажів (наприклад, риси характеру, ролі, подібність) в межах літературного твору</p> <p>порівнює балади, знаходить спільні та відмінні риси</p> <p>пояснює чим балада відрізняється від казки чи байки</p> <p>уміє робити підрядковий переклад уривку</p> <p>усвідомлює, що герої балад завжди виявляють мужність і шляхетність, живуть яскравим і незвичайним життям</p> <p>розпізнає мораль літературного твору – балади</p> <p>розрізняє фольклорні та літературні балади</p> <p>оцінює роль описів, пейзажів, діалогів персонажів в баладі</p> <p>розпізнає емоції, зображені чи змальовані в баладі (а саме, сумний, щасливий / радісний, зляканий, розчарований, сердитий, заздрісний чи збентежений)</p> <p>виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
<p>II. Героїчне минуле в літературі</p> <p>(3 год.)</p>	<p>Тема 1. З літератури Шотландії. Біографія і творчість Вальтера Скотта шотландського чарівника. Вплив історії на суспільне життя в історичних та середньовічних романах</p>	<p>Учень:</p> <p>уміє переказати біографію письменника, розміщуючи події в правильній послідовності</p> <p>уміє читати текст швидко, зосереджено, не ковтаючи</p>

<p>III. Україна та її історія в літературі (4 год)</p>	<p>письменника. Читання та аналіз уривку твору з роману «Айвенго». Необхідність подолання протистоянь і досягнення згоди основних суспільних сил у романі. Тема 2. З літератури України. Біографія і творчість М. В. Гоголя. «Тарас Бульба» – історична повість. Читання та аналіз уривку твору. Боротьба українських козаків за свободу українського народу. Характеристика головних персонажів. Аналіз впливу рис характеру персонажу на його вчинки. Порівняння текстів оригіналу та перекладу англійською мовою. Тема 3. Біографія і творчість австрійського поета Райнера Марії Рільке «Орфея XX століття». Читання та аналіз уривку з твору «Пісня про правду». Своєрідність українського національного колориту.</p>	<p>закінчення слів, чітко, з правильною вимовою називає головних персонажів уривку відрізняє головні персонажі від другорядних використовує запитання та відповіді (діалог), щоб описати персонажів в межах прочитаного літературного твору уміє переказати історію включаючи персонажів, оточення і хід подій чи проблему порівнює (і протиставляє) персонажів, події і оточення в літературному творі розрізняє й характеризує загальну форму літературного твору (наприклад, поезію, роман, коротке оповідання, біографію) основану на його характерних рисах оцінює вміння перекладача відтворити зміст художніх деталей оригіналу і перекладу англійською мовою визначає морально-етичний аспект твору називає і пояснює причину великої популярності творів Вальтера Скотта, М. В. Гоголя, Райнера Марії Рільке уміє описувати риси характеру використовуючи текстовий доказ (наприклад, діалог, вчинки, виклади подій, ілюстрації) встановлює всі аспекти (наприклад, час дня чи року, історичний період, місце, ситуацію) в літературному творі розпізнає емоції, зображені чи змальовані в тексті (а саме, сумний, щасливий / радісний, зляканий, розчарований, сердитий, заздрісний чи збентежений) виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
<p>Урок – захист проектних робіт по темі:</p>		

«Мое особисте ставлення до героїв Вальтера Скотта, М. В. Гоголя, Райнера Марії Рільке»
Контроль навчальних досягнень

Другий семестр

III. Пригоди та фантастика
(5 год.)

Тема 1. **З літератури Англії. Творчість Джонатана Свіфта.** Основні відомості про життєвий і творчий шлях письменника.

Тема 2. **Пригодницька література: «Мандри Лемуеля Гуллівера».** Читання та аналіз уривку твору. Алегорія. Порівняння минулого і сьогодення.

Тема 3. **З літератури Англії. Творчість Артура Конан Дойля.** Основні відомості про життєвий і творчий шлях письменника що створив образ детектива – мислителя Шерлока Холмса.

Тема 4. **«Скандал в Богемії».** Читання та аналіз уривку твору. Описувати персонажів (наприклад, риси характеру, ролі, подібність) в межах літературного твору.

Тема 5. **З літератури США. Творчість О. Генрі.** Життєвий і творчий шлях письменника – майстра короткого оповідання і гостро сюжетної новели.

Тема 6. Новела **«Останній листок».** Читання та аналіз уривку твору. Визначення основної думки новели – здатність любити близьких, мужньо переносити випробування. Відтворення краси людських взаємин.

Тема 7. **З літератури Австралії. Творчість Джеймса Олдріджа.** Основні відомості про життєвий і творчий шлях письменника.

Тема 8. Оповідання **«Останній дюйм».** Читання та аналіз уривку твору. Риси характеру персонажів. Вплив рис характеру персонажу на його вчинки. Подолання «останнього дюйму» на шляху до взаєморозуміння між людьми.

Учень:

уміє переказати біографію письменника включаючи персонажів, оточення і хід подій, розміщуючи події в правильній послідовності **розрізняє й характеризує** загальну форму літературного твору (наприклад, поезію, роман, коротке оповідання, біографію, автобіографію, наукову фантастику) оснований на його характерних рисах **уміє** читати текст швидко, зосереджено, не ковтаючи закінчення слів, чітко, з правильною вимовою **встановлює** всі аспекти (наприклад, час дня чи року, історичний період, місце, ситуацію) в літературному творі

визначає що приховується за використаною алегорією **порівнює** персонажів, події і оточення даного літературного твору із аналогічними явищами сьогодення

використовує запитання та відповіді (діалог), щоб описати персонажів в межах прочитаного літературного твору **розпізнає** за алегоричними образами те, що неможливо сказати відверто **аналізує** вади і недоліки людства на основі вигаданого світу ліліпутів

розпізнає компоненти сюжету а саме, головні події, конфлікт, розвиток сюжету, кульмінацію, завершення сюжетних ліній, розв'язання проблеми **описує** риси характеру використовуючи текстовий доказ (наприклад, діалог, вчинки, виклади подій, ілюстрації)

аналізує як риси характеру персонажу впливають на його вчинки

розуміє гуманізм художнього

IV. Краса чистих людських взаємин
(7 год.)

		<p>твору називає і описує персонажів, їх емоції, зображені в тексті (а саме, сумний, радісний, розчарований, сердитий, зневірений, чи збентежений) виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
<p>V. Література проти війни (3 год.)</p>	<p>Тема 1. Загальний огляд літературних творів Європи, Росії та Америки в яких зображено трагічну правду про війну. Тема 2. Творчість Олександра Твардовського, Генріха Белля, Михайла Шолохова. Літературні жанри, тематика, образи. Тема 3. Оповідання «Доля людини». Визначення гуманістичного пафосу твору. Опис персонажів ґрунтуючись на думках, словах і діях персонажу, на описі оповідача та інших персонажів.</p>	<p>Учень: уміє переказати біографію письменника / поета включаючи персонажів, оточення і хід подій, розміщуючи події в правильній послідовності розрізняє й характеризує загальну форму літературного твору (наприклад, коротке оповідання, біографія, вірш, поема, роман) ґрунтуючись на його характерних рисах встановлює всі аспекти (наприклад, час дня чи року, історичний період, місце, ситуацію) в літературному творі називає і описує персонажів (наприклад, риси характеру, ролі, подібність) в межах літературного твору визначає риси характеру використовуючи текстовий доказ (наприклад, діалог, вчинки, виклади подій, ілюстрації) розпізнає емоції, зображені в літературному творі (а саме, сумний, радісний, переляканий, розчарований, сердитий, зневірений, чи збентежений) визначає тему (мораль, урок, значення, точка зору чи коментар на життя) літературного твору визначає гуманістичний пафос твору, вплив привабливості персонажів, правдоподібності персонажів і сюжету, які автор використовує, на почуття і позицію читача</p>

<p>VI. Мистецтво бути людиною (3 год.)</p>	<p>Тема 4. Джозеф Редьярд Кіплінг. Коротка біографічна довідка. Тема 5. Вірш «Якщо» – заповіт, звернений до кожної молоді людини. Визначення моральних цінностей, які звеличує поет.</p>	<p>наводить приклади життєвих цінностей, втілених у наведених творах встановлює зв'язки та між текстом, власною особою і персонажами визначає, які моральні цінності звеличує поет використовуючи текстовий доказ (наприклад, монолог, вчинки, виклади подій, ілюстрації) оцінює роль поетів, прозаїків у відтворенні гіркої правди про війну виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
<p>Засідання круглого столу «Літературна спадщина письменників XIX ст.» Контроль навчальних досягнень</p>		

ОРИЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

7 КЛАС

35 год на рік

(I семестр – 16 годин, 1 година на тиждень, II семестр - 19 годин,
1 година на тиждень.)

Календарно-тематичне планування

№ п/п	Дата	Тема заняття	К – ть год.	Примітка
		I семестр	1 год.	
1.		Розділ I. Героїчні пісні та балади у світовій літературі Фольклорні та літературні балади. Фольклорна балада про Беовульфа. Читання та аналіз уривку твору. Структурні елементи балади та мета їх використання у творі.		
2.		Фольклорні балади про Робіна Гуда. Читання уривку з твору.	1 год.	
3.		Фольклорні балади про Робіна Гуда. Структурні елементи балад та мета їх використання автором	1 год.	
4.		З німецької літератури.. Основні представники та напрямки. Крістоф Фрідріх Шиллер. Йоган Вольфганг Гете. Основні відомості про творчий шлях поетів.	1 год.	
5.		Олександр Пушкін. Біографія і творчість поета. Читання уривку твору «Пісня про віщого Олега».	1 год.	
6.		Аналіз уривку твору «Пісня про віщого Олега». Давня легенда та поетична балада. Літературні елементи балади в «Пісні про віщого Олега».	1 год.	
7.		Роберт Льюїс Стівенсон. Біографія і творчість письменника і поета. Читання та аналіз уривку твору <i>Вересовий Трунок</i> . Любов до Батьківщини.	1 год.	
8.		Урок – захист проектної роботи Тематичне оцінювання	1 год.	
9.		Розділ II. Література і моральне вдосконалення людини. З літератури Шотландії. Біографія і творчість Вальтера Скотта – шотландського чарівника.	1 год.	
10.		Вплив історії на суспільне життя в історичних та середньовічних романах письменника. Роман «Айвенго». Читання уривку твору.	1 год.	
11.		Роман «Айвенго». Аналіз уривку твору. Необхідність подолання протистоянь і досягнення згоди основних суспільних сил у романі.	1 год.	
12.		З літератури України. М. В. Гоголь. Життєвий і творчий шлях письменника.	1 год.	
13.		«Тарас Бульба» – історична повість. Читання та аналіз уривку твору. Боротьба українських козаків за свободу українського народу. Характеристика (опис, риси характеру) головних персонажів.	1 год.	
14.		Біографія і творчість австрійського поета Райнера Марії Рільке «Орфея XX століття».	1 год.	
15.		Райнер Марія Рільке. Читання та аналіз уривку з твору «Пісня про правду». Своєрідність українського	1 год.	

		національного колориту. Впливу співу українського кобзаря на свідомість людей.		
16.		Урок – дебати по темі: «Дивний світ героїчних пісень та балад»	1 год.	
		Тематичне оцінювання. Контроль навчальних досягнень		

№ п/п	Дата	Тема заняття	К – ть год.	Примітка
		II семестр	1 год.	
17.		Розділ III. Пригоди та фантастика Пригодницька література. Фантастика. Детективи. Загальний огляд.		
18.		З літератури Англії. Творчість Джонатана Свіфта. Основні відомості про життєвий і творчий шлях письменника.		
19.		Пригодницька література: «Мандри Лемуеля Гуллівера». Читання та аналіз уривку твору. Використання алегорії.	1 год.	
20.		З літератури Англії. Творчість Артура Конан Дойля. Життєвий і творчий шлях письменника що створив образ детектива – мислителя Шерлока Холмса.	1 год.	
21.		Оповідання «Скандал в Богемії». Читання та аналіз уривку твору. Опис персонажів, їхніх рис характеру використовуючи текстовий доказ	1 год.	
22.		Розділ IV. Краса чистих людських взаємин Проблема людських взаємин у літературних творах різних жанрів (новела, оповідання).	1 год.	
23.		З літератури США. Творчість О. Генрі. Життєвий і творчий шлях письменника – майстра короткого оповідання і гостросюжетної новели.	1 год.	
24.		Новела «Останній листок». Читання та аналіз уривку твору. Відтворення краси людських взаємин.	1 год.	
25.		З літератури Австралії. Творчість Джеймса Олдріджа. Біографічна довідка.	1 год.	
26.		Оповідання «Останній дюйм». Читання та аналіз уривку твору. Відчуження у відносинах батька і сина.		
27.		Оповідання «Останній дюйм». Подолання «останнього дюйму» на шляху до взаєморозуміння між людьми.		
28.		Урок – захист проектної роботи: «Вибір шляху, вибір дії, вибір світогляду»	1 год.	
		Тематичне оцінювання.		
29.		Розділ V. Література проти війни Загальний огляд літературних творів Європи, Росії та Америки в яких зображено трагічну правду про війну.	1 год.	
30		Творчість Олександра Твардовського, Генріха Белля, Михайла Шолохова. Літературні жанри, тематика, образи.	1 год.	

31		Оповідання «Доля людини» Гуманістичний пафос твору, вплив привабливості, правдоподібності персонажів і сюжету, які автор використовує, на почуття і позицію читача.	1 год.	
32.		Розділ VI. Мистецтво бути людиною Джозеф Редьярд Кіплінг. Основні відомості про життєвий і творчий шлях письменника.	1 год.	
33.		Вірш «Якщо» – поєднання фантазії, романтики, мудрості філософа та простоти воїна.	1 год.	
34.		Вірш «Якщо» – заповіт, звернений до кожної молодої людини. Звеличення моральних цінностей.	1 год.	
35.		Урок – дискусія: «Роль художньої літератури у визначенні моральних цінностей і життєвих ідеалів»	1 год.	
		Тематичне оцінювання. Контроль навчальних досягнень		

8 КЛАС

(35 год, 1 год на тиждень)

Характеристика змісту і структури навчальної програми для 8 класу

Зміст даного курсу охоплює доступні для учнів 8-го класу тексти із світової літератури, які мають історичну, культурну, естетичну і виховну цінність. Такий підхід до відбору навчального матеріалу сприятиме формуванню в учнів 8-го класу цілісної системи усесторонніх комунікативних знань умінь та навичок. А розвиток здібностей та здатності учнів користуватись іноземною мовою для досягнення комунікативних цілей і є кінцевою метою факультативного курсу.

Структурно навчальна програма з «Літературна мозаїка» охоплює такі етапи:

Розділ I. Магічна сила художнього слова

- i. Вільям Вордсворт (Англія)
- j. Веди
- k. Біблія
- l. Коран

Розділ II. Людина та її світ у давніх літературах

- 8) Біографія і творчість Гомера
- 9) Еллінський театр
- 10) Міф про Прометея
- 11) Біографія і творчість Софокла (Антігона)
- 12) Біографія і творчість Публія Вергілія Марона (Енеїда)
- 13) Біографія і творчість Квінта Горация Флакка

Розділ III. Жанрово-тематичне розмаїття середньовічної літератури

- 14) Із китайської лірики. Лі Бо. Ду Фу
- 15) Із персько-таджицької лірики. Омар Хаям
- 16) Біографія і творчість Аліг'єрі Данте

Розділ IV. Злет людського духу в літературі доби Відродження

- 17) Біографія і творчість Франческо Перарка
- 18) Біографія і творчість Джованні Боккаччо
- 19) Біографія і творчість Мігеля де Сервантеса Сааведра
- 20) Біографія і творчість Вільяма Шекспіра

Програма передбачає знайомство із зразками творів представників світової літератури Середніх Віків та доби Відродження. Процес навчання організовується за рахунок годин

варіативної складової навчального плану загальноосвітнього навчального закладу (1 година на тиждень) із загальною кількістю навчальних годин за рік - 35.

Дитяча світова література		
8 клас		
Перший семестр		
Розділ	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів
<p>I. Магічна сила художнього слова (7 год)</p>	<p>Тема 1. Вступ. Тема 2. Вільям Вордсворт – поет і теоретик романтизму. Тема 3. Веди – пам’ятки давньоіндійської літератури. Читання та аналіз уривку твору. Тема 4. Біблія – Священне писання іудеїв і християн. Старий Завіт. Новий Завіт. Читання та аналіз уривку твору. Тема 5. Коран – священне писання Ісламу.</p>	<p>Учень: уміє читати текст швидко, зосереджено, не ковтаючи закінчення слів, чітко, з правильною вимовою розрізняє й характеризує загальну форму літературного твору (наприклад, веди, релігійні твори, поезію, роман, тощо) основану на його характерних рисах уміє аналізувати прочитане і знайти, що відмінність між різними видами релігійних творів відрізняє реальне від релігійного наводить приклади різних видів релігійних творів порівнює різні види релігійних творів, знаходить спільні та відмінні риси уміє робити підрядковий переклад уривку виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
<p>II. Людина та її світ у давніх літературах (9 год.)</p>	<p>Тема 1. Біографія і творчість Гомера – основоположника європейської літератури. Тема 2. Іліада / Одиссея. Читання та аналіз уривку твору. Тема 3. Еллінський театр. Тема 4. Міф про Прометея. Читання та аналіз уривку твору. Тема 5. Біографія і творчість Софокла (Антигона). Тема 6. Біографія і творчість Публія Вергілія Марона (Енеїда). Тема 7. Біографія і творчість Квінта Горация Флакка.</p>	<p>Учень: уміє переказати біографію письменника, розміщуючи події в правильній послідовності уміє читати текст швидко, зосереджено, не ковтаючи закінчення слів, чітко, з правильною вимовою називає головних персонажів уривку відрізняє головні персонажі від другорядних використовує запитання та відповіді (діалог), щоб описати персонажів в межах прочитаного літературного твору уміє переказати історію</p>

		<p>включаючи персонажів, оточення і хід подій чи проблему порівнює (і протиставляє) персонажів, події і оточення в літературному творі розрізняє й характеризує загальну форму літературного твору (наприклад, поезію, роман, коротке оповідання, біографію) оснований на його характерних рисах оцінює вміння перекладача відтворити зміст художніх деталей оригіналу і перекладу англійською мовою визначає морально-етичний аспект твору називає і пояснює причину великої популярності творів Вальтера Скотта, М. В. Гоголя, Райнера Марії Рільке уміє описувати риси характеру використовуючи текстовий доказ (наприклад, діалог, вчинки, виклади подій, ілюстрації) встановлює всі аспекти (наприклад, час дня чи року, історичний період, місце, ситуацію) в літературному творі розпізнає емоції, зображені чи змальовані в тексті (а саме, сумний, щасливий / радісний, зляканий, розчарований, сердитий, заздрісний чи збентежений) виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
<p>Урок – захист проектних робіт по темі: «Моє особисте ставлення до героїв Вальтера Скотта, М. В. Гоголя, Райнера Марії Рільке» Контроль навчальних досягнень</p>		
<p align="center">Другий семестр</p>		
<p>II. Жанрово-тематичне розмаїття середньовічної літератури (7 год)</p>	<p>Тема 1. Із китайської лірики. Лі Бо. Біографічна довідка. Читання та аналіз уривку твору. Тема 2. Ду Фу. Біографічна довідка. Читання та аналіз уривку твору. Тема 3. Із персько-таджицької лірики.</p>	<p>Учень: уміє переказати біографію письменника включаючи персонажів, оточення і хід подій, розміщуючи події в правильній послідовності розрізняє й характеризує загальну форму літературного твору (наприклад, поезію,</p>

	<p>Тема 4. Омар Хаям – «цар філософів Заходу і Сходу». Біографічна довідка. Читання та аналіз уривку твору.</p> <p>Тема 5. Біографія і творчість Аліг'єрі Данте. Біографічна довідка. Читання та аналіз уривку твору.</p>	<p>роман, коротке оповідання, біографію, автобіографію, наукову фантастику) оснований на його характерних рисах</p> <p>уміє читати текст швидко, зосереджено, не ковтаючи закінчення слів, чітко, з правильною вимовою</p> <p>встановлює всі аспекти (наприклад, час дня чи року, історичний період, місце, ситуацію) в літературному творі</p> <p>використовує запитання та відповіді (діалог), щоб описати персонажів в межах прочитаного літературного твору</p> <p>розпізнає за алегоричними образами те, що неможливо сказати відверто</p> <p>аналізує вади і недоліки людства на основі вигаданого світу ліліпутів</p> <p>розпізнає компоненти сюжету а саме, головні події, конфлікт, розвиток сюжету, кульмінацію, завершення сюжетних ліній, розв'язання проблеми</p> <p>описує риси характеру використовуючи текстовий доказ (наприклад, діалог, вчинки, виклади подій, ілюстрації)</p> <p>аналізує як риси характеру персонажу впливають на його вчинки</p> <p>розуміє гуманізм художнього твору</p> <p>називає і описує персонажів, їх емоції, зображені в тексті (а саме, сумний, радісний, розчарований, сердитий, зневірений, чи збентежений)</p> <p>виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
<p>IV. Злет людського духу в літературі доби Відродження (11 год)</p>	<p>Тема 1. Франческо Петрарка. Життєвий і творчий шлях поета.</p> <p>Тема 2. Франческо Петрарка. Читання та аналіз уривку твору.</p>	<p>Учень:</p> <p>уміє переказати біографію письменника / поета включаючи персонажів, оточення і хід подій, розміщуючи події в правильній</p>

	<p>Тема 3. Джованні Боккаччо. Біографія і творчість.</p> <p>Тема 4. Джованні Боккаччо. Читання та аналіз уривку твору.</p> <p>Тема 5. Мігель де Сервантес Сааведра. Біографія і творчість</p> <p>Тема 6. Мігель де Сервантес Сааведра. Читання та аналіз уривку твору.</p> <p>Тема 7. Вільям Шекспір. Біографія і творчість.</p> <p>Тема 8. Вільям Шекспір. Читання та аналіз уривку твору.</p>	<p>послідовності</p> <p>розрізняє й характеризує загальну форму літературного твору (наприклад, коротке оповідання, біографія, вірш, поема, роман) основану на його характерних рисах</p> <p>уміє читати текст швидко, зосереджено, не ковтаючи закінчення слів, чітко, з правильною вимовою</p> <p>встановлює всі аспекти (наприклад, час дня чи року, історичний період, місце, ситуацію) в літературному творі</p> <p>використовує запитання та відповіді (діалог), щоб описати персонажів в межах прочитаного літературного твору</p> <p>називає і описує персонажів (наприклад, риси характеру, ролі, подібність) в межах літературного твору</p> <p>визначає риси характеру використовуючи текстовий доказ (наприклад, діалог, вчинки, виклади подій, ілюстрації)</p> <p>визначає тему (мораль, урок, значення, точка зору) літературного твору</p> <p>наводить приклади життєвих цінностей, втілених у наведених творах</p> <p>встановлює зв'язки та між текстом, власною особою і персонажами</p> <p>визначає, які моральні цінності звеличує поет використовуючи текстовий доказ (наприклад, монолог, вчинки, виклади подій, ілюстрації)</p> <p>оцінює роль поетів, прозаїків у відтворенні гіркої правди про війну</p> <p>виступає з повідомленнями на морально-етичну тему, самостійно добираючи й аналізуючи мовні приклади на підтвердження висловлених суджень</p>
--	---	---

Засідання круглого столу «Літературна спадщина письменників ХІХ ст.»
Контроль навчальних досягнень